

Molohul teoriei

„Oamenii care se ocupă cu matematica nu folosesc, pentru a stabili adevărul matematic, vreun algoritm despre care se poate ști că este corect.”

Roger Penrose

Modul de configurare a economiei este un produs al viziunilor teoretice concurente. Între alte lucruri revelate de criza actuală, cum ar fi ineficiența politicilor de limitare a efectelor recesive, se numără și inconsistența structurală la nivelul funcțiilor-obiectiv de tip real și nominal, pe de o parte, și acestea și funcția-obiectiv a pieței concurențiale, pe de altă parte. Fondul problemei este asigurat de faptul că teorii definite advers asigură axiome esențial diferite pentru înțelegerea funcționării economiei pe palierele real și nominal, iar teoria pieței concurențiale nu mediază diferențele și nu elimină alterările.

Circumscrierea randamentală a funcțiilor-obiectiv, deși pare că oferă bază de numitor comun, regulile explicative nu concordă în ariile de semnificații (fenomene și efecte) ale celor trei funcții-obiectiv. Funcția de producție, ca o formalizare a economiei reale, are soluții cu conținut extensiv și/sau intensiv care exprimă creșterea. Funcția-obiectiv a economiei reale este dependentă de dimensiunea permisivității la efectele funcțiilor-obiectiv ale economiei nominale și ale pieței concurențiale. Într-un fel primar (chiar și primordial) economia reală inventează spațiul pentru economia nominală și pentru piața concurențială. Performanța economiei reale presupune ca un dat natural răspunsul prompt (și pozitiv) la cerințele ei din partea economiei nominale și a pieței concurențiale.

Economia clasică a fundamentat această axiomă prin teoria echilibrului general. Keynesismul a inventat cel mai nuanțat model explicativ de funcționare a ansamblului tripartit al economiei. Trebuie remarcat că în spectrul de semnificații al teoriei echilibrului problema randamentală este permanent asociată cu problema finalității sociale a ansamblului economic tripartit. Într-un fel subtil, viziunea clasică a mizat pe socialitatea randamentului.

În fond, economia clasică are ca fundament funcționalizarea contradicției dintre cauza primă de natură individuală și cauza ultimă de consistență socială.

Păstrând ordinea de preeminență și de prevalență, economia clasică și-a conceput arhitectura epistemică centrat pe economia reală. Unitatea de măsură a performanței era extrasă (și abstrasă) din substanța care umple spațiul dintre nevoile rezonabile și resursele disponibile.

În esență, în aceste limitări de sens, economia ca știință respectă regula bunului-simț. Teoria echilibrului general a însemnat cea mai rafinată explicație a celor trei funcții-obiectiv bazată pe bunul-simț.

Marea ruptură, echivalentă cu ieșirea din logica bunului-simț, s-a produs când ordinea de preeminență și prevalență între funcțiile tripartite a început să fie construită pornind de la funcția-obiectiv a economiei norminale. Punctul maxim al rupturii a fost atins în momentul în care economia monetară a devansat economia reală în preferințe pentru metodele câștigului. Premisele au fost puse de asumția teoriei monetariste privind neutralitatea banilor și construirea arsenalului metodologico-instituțional aferent guvernării indirecte.

Forma cea mai avansată a noii ordini economice a apărut în momentul în care preferința economică pentru bani fictivi a dat tonul pe piața financiară internaționalizată. Rezultatul semnificativ a fost că speculația financiară s-a afirmat ca activitate randamentală și s-a instituționalizat autonomia economiei monetare.

Borna istorică a rupturii este reprezentată de eliminarea etalonului-aur, ultima formulă metodologică prin care s-a încercat să se păstreze relația de echilibru dintre economia reală și economia monetară. Este borna de la care crizele economice au pornit exclusiv din teritoriul economiei monetare.

Din acel moment raționalitatea economică s-a judecat după reguli diferite de cele anterioare, izvorâte din bunul-simț. Speculația a contaminat economia reală cu propensiunea spre căutarea de rentă, iar pe teritoriul pieței aceasta a susținut extensia economiei subterane. Speculația a impus concurența în zona bătăliei iraționale pentru randamentul absolut. Modelul economiei de cazinou s-a impus ca standard.

Rezultatul a fost că fundamentul individual al cauzei prime s-a transferat și la cauza ultimă. Expresia directă o regăsim la nivelul economiei reale în resuscitarea autoconsumului, la nivelul economiei monetare în creșterea stocului de bani fictivi și la nivelul pieței concurențiale în creșterea relevanței pieței negre.

Ceea ce părea o inovație la nivelul teoriei s-a transformat într-un moloh la nivelul vieții.

Marin Dinu

Cuprins

Câteva indicii privind comportamentul investitorilor de pe piața de capital din România. Rezultatele unei anchete	
Victor Dragotă, Vlad Șerbănescu	5
Studiu privind factorii determinanți ai procesului de internaționalizare a întreprinderilor mici și mijlocii din România	
Renata Antonie Nițu, Emőke-Szidónia Feder.....	17
Modele cu ecuații simultane pentru dezvoltarea locală	
Ani Matei, Stoica Anghelescu	27
Costul securității informatice în lucrul cu aplicații distribuite	
Ion Ivan, Dragoș Palaghită	49
Relația dintre exporturi și creștere economică în Jamahiriya Arabă Libiană	
Khaled R.M. Elbeydi, Abdulbaset M. Hamuda, Vladimir Gazda	69
Lumea către ea însăși. Lectură deschisă asupra tranziției globale	
Marin Dinu	70

Notă: Autorii sunt responsabili de clarificarea dreptului de utilizare a informațiilor cuprinse în articole.

Revizie text:

Gabriela Ochiană

Tehnoredactare computerizată:

Nicoleta Bobocea

Coperta:

Alexandru Ion

Difuzare și abonamente:

Mircea Dinu

Tel./Fax: 021/210.73.10; 021/210.63.07

021/210.63.08

Indexări în baze de date:

Research Papers in Economics (RePEc)

<http://www.ideas.repec.org>

Directory of Open Access Journals (DOAJ)

<http://www.doaj.org>

EBSCO Publishing

<http://www.ebscohost.com>

CNCSIS B+

www.economieteoreticasiaplicata.ro; www.ectap.ro

Recepție texte: economia.ta@edeconomica.com